

**Fält 30. Tentamen i Elektromagnetisk fältteori för F2.
EEF031 tisdagen den 14 december 2004 kl. 8:30-12:30.**

- Tillåtna hjälpmedel:** BETA, Physics Handbook, Formelsamling i elektromagnetisk fältteori, Valfri kalkylator men inga egna anteckningar utöver egna formler på sista bladet i formelsamlingen för elektromagnetisk fältteori.
Förfrågningar: Andreas Fhager, Tel. 772 1723.
Lösningar: Anslås på kursens hemsida efter tentamenstidens slut.
Resultat: Anslås på kursens hemsida senast den 13:e januari.
Granskning: Sker på plats och tid enligt resultatlistan.
Betyg: Sänds till betygsexpeditionen senast den 17:e januari.
Kom ihåg: Poängavdrag görs för otydliga figurer, utelämnade referensriktningar, dimensionsfel och utelämnade motiveringar

Svaren på förståelsedelen skall ges på tesen som lämnas in. Flervalsfrågorna besvaras med att markera en av rutorna på tesen efter varje påstående. En och endast en ruta på varje rad skall markeras.

De tre svarsalternativen (från vänster till höger) är *Rätt*, *Vet ej*, *Fel*. Riktigt svar på ett påstående ger +0.2 poäng. Oriktigt svar ger -0.2 poäng. Vet ej är neutralt och ger 0 poäng.

Förståelseuppgifterna ger maximalt 1 poäng och lägst -1 poäng. Man kan därför få 1 poäng även med ett vet ej svar.

Namn:.....

Email:.....
(Som används som login för inlämningsuppgifterna)

Personnummer:.....

Lycka till!

1

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) En koaxialkabel, vars innerledare har radien a och ytterledare har innerradien b , är för $a < r < b$ fylld med ett oledande dielektrikum med relativa permittiviteten

$$\epsilon(r) = \frac{1}{1 + r/b}.$$

Bestäm koaxialkabelns kapacitans per längdenhet.

Förståelsedel (1 poäng vardera på uppgift B, C, D och E)

B) Den elektromagnetiska teorin baseras på postulat. Vilket eller vilka av följande påståenden om den grundläggande fysiken i uppgift A är riktiga? **Rätt ? Fel**

Den fysikaliska grunden beskrivs av ett postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden beskrivs av två postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Amperes lag och på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Gauss lag och på att E-fältet är rotationsfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att källan till E-fältet är laddningstätheten/ ϵ_0 och på att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att rotationen av B-fältet är lika med strömtätheten och på att B-fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐

C) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

Gauss lag på differentialform och Gauss lag på integralform uttrycker samma saker.	☐	☐	☐
På stort avstånd från en ändligt lång linjeladdning avtar fältet som $1/R^2$.	☐	☐	☐
På litet avstånd från en ändligt lång linjeladdning avtar fältet som $1/R^2$.	☐	☐	☐
På stort avstånd utanför en sfärisk rymdladdning avtar fältet som $1/R^2$.	☐	☐	☐
På litet avstånd utanför en sfärisk rymdladdning avtar fältet som $1/R^2$.	☐	☐	☐
Enheten för det elektriska fältet är V/m , (volt/meter).	☐	☐	☐

D) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

Det elektrostatiska fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Det elektrostatiska fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Eftersom det elektrostatiska fältet är rotationsfritt kan en potential definieras.	☐	☐	☐
Antagande om approximativ potentialfördelning ger en för hög resistans.	☐	☐	☐
Antagande om approximativ strömfördelning ger för låg resistans.	☐	☐	☐
Man kan inte definiera kapacitans för en enskild ledare.	☐	☐	☐

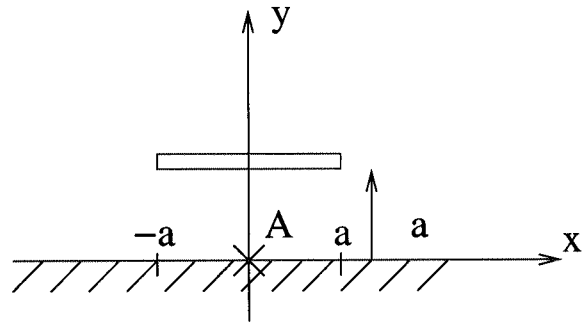
E) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

Fältet utanför en oladdad ihålig metallsfär med en punktladdning i håligheten beror på punktladdningens placering i håligheten.	☐	☐	☐
Fältet utanför en laddad ihålig metallsfär är samma som det från en ensam punktladdning placerad i platsen för centrum på sfären.	☐	☐	☐
Lösning av Laplaces ekvation ger upphov till retarderade potentialer.	☐	☐	☐
Källan till förskjutningsfältet är laddningstätheten hos de fria laddningarna.	☐	☐	☐
Dielektriska egenskaper modelleras med elektriska monopoler.	☐	☐	☐
Kirchoffs strömlag bygger på laddningskonservering.	☐	☐	☐

2

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) En likströmsledare utgörs av ett rakt, långt, platt, tunt metallband som leder strömmen I . Bandets bredd är $2a$ och det befinner sig på höjden a ovanför ett mycket stort oledande plan med den relativa permeabiliteten $\mu_r = 1$. Beräkna B-fältet till storlek och riktning i en punkt A mitt under metallbandet, precis ovanför planet.

Förståelsedel (1 poäng vardera på uppgift B, C, D och E)

B) Den elektromagnetiska teorin baseras på postulat. Vilket eller vilka av följande påståenden om den grundläggande fysiken i uppgift A är riktiga?	Rätt	?	Fel
Den fysikaliska grunden beskrivs av ett postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden beskrivs av två postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Amperes lag och på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Gauss lag och på att E-fältet är rotationsfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att källan till E-fältet är laddningstätheten/ ϵ_0 och på att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att rotationen av B-fältet är lika med strömtätheten och på att B-fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐
C) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
En magnetisk dipol används som modell för magnetiska egenskaper.	☐	☐	☐
Rotationen av den magnetiska vektorpotentialen kan väljas fritt.	☐	☐	☐
Järn är ett exempel på ett diamagnetiskt material.	☐	☐	☐
B-fältet från en magnetisk dipol avtar som $1/R^2$ på stort avstånd från dipolen.	☐	☐	☐
Fältet från magnetiseringsströmmar kan alltid beräknas med Biot-Savarts lag.	☐	☐	☐
Fältet från magnetiseringsströmmar kan ibland beräknas med Amperes lag.	☐	☐	☐
D) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
En laddad partikel som rör sig i ett tidskonstant magnetfält accelereras.	☐	☐	☐
En laddad partikel som rör sig i ett tidskonstant magnetfält ökar sin hastighet.	☐	☐	☐
H-fältet spelar samma roll i magnetostatiken som E-fältet i elektrostatiken.	☐	☐	☐
En magnetisk dipol används som modell för att beskriva magnetiska egenskaper.	☐	☐	☐
Lorentzkraften beror bara på magnetfältet.	☐	☐	☐
Ytintegralen av B-fältet över en sluten yta är alltid noll.	☐	☐	☐
E) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Linjeintegralen av H-fältet längs en sluten kurva är noll för en permanentmagnet.	☐	☐	☐
En bra permanentmagnet ska ha en smal hystereskurva.	☐	☐	☐
En hystereskurva är ett exempel på ett icke-linjärt samband mellan B- och H-fältet.	☐	☐	☐
B-fältets normalkomponent är alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
H-fältets tangentialkomponent är alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐
H-fältets normalkomponent är alltid kontinuerlig i gränsen mellan två material med olika permeabilitet.	☐	☐	☐

3

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) En sinusformad våg har det komplexa **E**-fältet

$$\vec{E} = (12\hat{x} + 9\hat{y})e^{-j(3x-4y)}e^{-(3x-4y)}V/m.$$

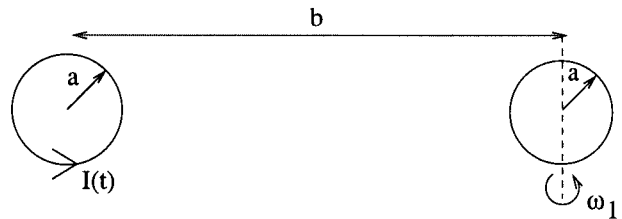
Åt vilket håll utbreder sig vågen? (2 poäng) Är det en plan våg? Motivera ditt svar. (2 poäng) Bestäm tillhörande komplexa **H**-fält. (4 poäng)

Förståelsedel (1 poäng vardera på uppgift B, C, D och E)

B) Den elektromagnetiska teorin baseras på postulat. Vilket eller vilka av följande påståenden om den grundläggande fysiken i uppgift A är riktiga?	Rätt	?	Fel
Den fysikaliska grunden beskrivs av två postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden beskrivs av fyra postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Faradays lag.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Amperes lag och på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att källan till D-fältet är den fria laddningstätheten och på att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten och på att B-fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐
C) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Amperes lag kan förenklas något i magnetostatiken jämfört med elektromagnetismen.	☐	☐	☐
B-fältet är källfritt även i elektromagnetismen.	☐	☐	☐
Faradays lag är en av Maxwells ekvationer.	☐	☐	☐
Lentz lag är en av Maxwells ekvationer.	☐	☐	☐
Förskjutningsströmmen är lika med tidsderivatan av E-fältet.	☐	☐	☐
E-fältet är rotationsfritt i induktionsproblem.	☐	☐	☐
D) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Enligt Lentz lag förstärker inducerade strömmar det ursprungliga magnetfältet.	☐	☐	☐
En spoles självinduktans beror på strömmen i spolen.	☐	☐	☐
Neumans formel säger att den ömsesidiga induktansen mellan spole 1 och 2, L_{12} , är samma som mellan spole 2 och 1, L_{21} .	☐	☐	☐
Induktion är en mekanism där tex en krets försöker förstärka flödesändringar.	☐	☐	☐
Om man pratar om en spoles induktans menar man dess självinduktans.	☐	☐	☐
Om man pratar om en spoles induktans menar man dess ömsesidiga induktans.	☐	☐	☐
E) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Om gruppshastigheten är lika med fashastigheten är materialet dispersionsfritt.	☐	☐	☐
Vakuüm är dispersionsfritt, dvs fashastigheten = gruppshastigheten.	☐	☐	☐
Ett medium är icke dispersivt om β är direkt proportionell mot ω	☐	☐	☐
Vågimpedansen är förhållandet mellan amplituderna hos E- och H-fältet hos en plan våg.	☐	☐	☐
Vågimpedansen för vakuum är omkring 373 ohm.	☐	☐	☐
Ferromagnetiska material har högre vågimpedans än paramagnetiska material.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) Två cirkulära slingor ligger enligt figuren. I den ena slingan, som ligger still går en ström, $I = I_0 \sin \omega_0 t$. Den andra slingan har resistansen R och roterar runt axeln enligt figuren med vinkelhastigheten ω_1 . Beräkna den inducerade strömmen i den roterande slingan. Antag att slingornas radie är mycket mindre än avståndet emellan dem, dvs $a \ll b$. Antag även att självinduktansen i den roterande slingan kan försummas och att våglängden är mycket större än b .

Förståelsedel (1 poäng vardera på uppgift B, C, D och E)

B) Den elektromagnetiska teorin baseras på postulat. Vilket eller vilka av följande påståenden om den grundläggande fysiken i uppgift A är riktiga?	Rätt	?	Fel
Den fysikaliska grunden beskrivs av två postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden beskrivs av fyra postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Faradays lag.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Amperes lag och på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att källan till D-fältet är den fria laddningstätheten och på att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten och på att B-fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐
C) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Den retarderade potentialen kommer från lösning av vågekvationen.	☐	☐	☐
Den retarderade potentialen beskriver hur ljushastigheten avtar med avståndet från källan.	☐	☐	☐
Vågekvationen för vektorpotentialen $\mathbf{A}$ kan härledas från Maxwells ekvationer.	☐	☐	☐
I elektromagnetismen väljer man oftast $\nabla \cdot \mathbf{A}$ till samma som i magnetostatiken.	☐	☐	☐
Man får välja $\nabla \cdot \mathbf{A}$ som man vill.	☐	☐	☐
Snells reflektionslag säger att reflektionsvinkeln är samma som infallsvinkeln.	☐	☐	☐
D) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
Ljushastigheten i ett medium bestäms av permeabiliteten och permittiviteten.	☐	☐	☐
Ljushastigheten beror inte på konduktiviteten.	☐	☐	☐
En plan våg har ingen fältkomponent i utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
Fasskillnaden är 90° mellan x- och y-komponenten för en cirkulärpolariserad plan våg som utbreder sig i z-led.	☐	☐	☐
För plana vågor är fälten konstanta vinkelrätt mot utbredningsriktningen.	☐	☐	☐
För en plan våg i en metall är E och H-fälten förskjutna 45° mot varandra.	☐	☐	☐
E) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga?	Rätt	?	Fel
En Hertzdipol är mycket längre än våglängden.	☐	☐	☐
Direktiviteten definieras som maxbeloppet på antennförstärkningen.	☐	☐	☐
Strålningsresistansen hos en halvstågstantenn beror av strålningseffekten.	☐	☐	☐
Strålningsresistansen ökar med längden i kvadrat för alla dipolantenner.	☐	☐	☐
Direktiviteten är 1,5 för en Hertzdipol.	☐	☐	☐
Strömmen är konstant längs en halvstågstantenn.	☐	☐	☐

Problemlösningsdel (8 poäng)

A) En Hertztdipol med dipolmomentet $\mathbf{p} = \hat{\mathbf{z}}p_0 \sin \omega t$ befinner sig i punkten $(x, y, z) = (0, 0, a)$ över ett stort ledande plan. Det ledande planets yta ges av ekvationen $z = 0$. Bestäm ytladdningstätheten, ρ_s , i metallplanet.

Förståelsedel (1 poäng vardera på uppgift B, C, D och E)

B) Den elektromagnetiska teorin baseras på postulat. Vilket eller vilka av följande påståenden om den grundläggande fysiken i uppgift A är riktiga? **Rätt ? Fel**

Den fysikaliska grunden beskrivs av två postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden beskrivs av fyra postulat.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Faradays lag.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på Amperes lag och på att B-fältet är källfritt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att källan till D-fältet är den fria laddningstätheten och på att E-fältet är konservativt.	☐	☐	☐
Den fysikaliska grunden baseras på att rotationen av H-fältet är den fria strömtätheten och på att B-fältet är divergensfritt.	☐	☐	☐

C) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

Poyntingvektorn uttrycker en vågs intensitet i en viss riktning.	☐	☐	☐
Poyntingvektorn beskriver en vågs utbredningsriktning.	☐	☐	☐
Poyntings teorem uttrycker energikonservering.	☐	☐	☐
En vågs energi färdas med fashastigheten.	☐	☐	☐
Reflektionskoefficienten för effekt vid vinkelrätt infall är det samma som kvadraten på reflektionskoefficienten för amplituden.	☐	☐	☐
Transmissionskoefficienten för effekt vid vinkelrätt infall är det samma som kvadraten på transmissionskoefficienten för amplituden.	☐	☐	☐

D) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

En monokromatisk våg kan innehålla flera frekvenskomponenter.	☐	☐	☐
För en god ledare är $\sigma/\omega\epsilon \gg 1$.	☐	☐	☐
I en god ledare är $\alpha \approx \beta$.	☐	☐	☐
För en god isolator är vågimpedansen $Z \approx \sqrt{j\omega\mu/\sigma}$	☐	☐	☐
För höga frekvenser är inträngningsdjupet större än för låga frekvenser.	☐	☐	☐
I komplex notation motsvarar tidsderivata multiplikation med $j\omega$.	☐	☐	☐

E) Vilket eller vilka (om något) av följande påståenden är riktiga? **Rätt ? Fel**

Vid snett infall mot en gränssyta skiljer sig uttrycken på reflektionskoefficienten för vinkelrät polarisering jämfört med parallell polarisering mot infallsplanet.	☐	☐	☐
Snells lag kan härledas genom att studera randvillkoren i gränsen mellan olika material.	☐	☐	☐
Reflektionskoefficienten för fält amplituden härleds genom att studera randvillkoren i gränsen mellan olika material.	☐	☐	☐
En optisk fiber bygger på totalreflektion.	☐	☐	☐
Totalreflektion sker vid Brewstervinkeln.	☐	☐	☐
Totalreflektion är möjlig då ljusstrålen försöker gå från ett optiskt tätare till ett optiskt tunnare medium.	☐	☐	☐

2004-12-14

①

Tvärsnitt av koaxialkabeln

Innerledaren har laddningen ρ_e

Fältet mellan inner- och yttre ledare blir därmed.

$$D(r) = \frac{\rho_e}{2\pi r} \hat{r}$$

Att b i ρ_e s $E(r) = \frac{\rho_e}{2\pi \epsilon_0 \epsilon_r(r)r} \hat{r} = \frac{\rho_e (1 + r/b)}{2\pi \epsilon_0 r} \hat{r}$

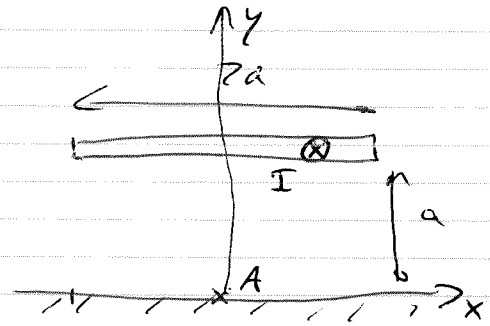
Potentialen mellan ledarna:

$$\begin{aligned} V(a) - V(b) &= \int_a^b E(r) dr = \frac{\rho_e}{2\pi \epsilon_0} \int_a^b \frac{1 + r/b}{r} dr = \\ &= \frac{\rho_e}{2\pi \epsilon_0} \left(\frac{b-a}{b} + \ln \frac{b}{a} \right) \end{aligned}$$

Kapacitans per längdenhet blir

$$C = \frac{\rho_e}{V(a) - V(b)} = \frac{2\pi \epsilon_0 b}{b - a + b \ln \frac{b}{a}}$$

(2)

Plaket har $\mu_r = 1$ och om vi antar luft omkring, som också har $\mu_r = 1$ så betyder det att plaket inte har någon inverkan på magnetfältet. Antag att strömmen går in i papperet och att vi delar in ledaren i strömrör som vi integrerar upp

$$\text{Strömstäthet, bandet } \mathbf{J}_s = \frac{-I}{2a} \hat{z}$$

$$\text{Fältbidrag från ett strömrör: } d\mathbf{B} = \frac{\mu_0 \mathbf{J}_s dx}{2\pi r_{12}} \hat{\varphi}$$

$$r_{12} = r_2 - r_1 = 0 - a\hat{y} - x\hat{x} = -x\hat{x} - a\hat{y}$$

$$r_{12} = \sqrt{x^2 + a^2}$$

Uttrycker $\hat{\varphi}$ i $\hat{x}$ och $\hat{y}$

$$\hat{\varphi} = \frac{-\hat{z} \times r_{12}}{r_{12}} = \frac{x\hat{y} - a\hat{x}}{\sqrt{x^2 + a^2}}$$

$$\Rightarrow d\mathbf{B} = \frac{\mu_0 (I/2a)}{2\pi} \frac{x\hat{y} - a\hat{x}}{(\sqrt{x^2 + a^2})^2} dx$$

Pga symmetri ser vi att vi endast har en x-komponent av $\mathbf{B}$ fältet i punkten A. y-komponenten är noll

$$\begin{aligned} B_x(0,0,0) &= \int_{x=-a}^a \frac{\mu_0 (I/2a)}{2\pi} \frac{-a\hat{x}}{x^2 + a^2} dx = -\frac{\mu_0 I a}{4\pi a} \int_{-a}^a \frac{\hat{x}}{x^2 + a^2} dx \\ &= -\frac{\mu_0 I}{4\pi} \left[\frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} \right]_{-a}^a = -\frac{\mu_0 I}{4\pi} \frac{1}{a} (\arctan 1 - \arctan(-1)) \\ &= -\frac{\mu_0 I}{4\pi a} \left(\frac{\pi}{4} + \frac{\pi}{4} \right) = -\frac{\mu_0 I}{8a} \end{aligned}$$

$$\textcircled{3} \quad \bar{\mathbf{E}} = (12\hat{x} + 9\hat{y}) e^{-(3x-4y)} \cdot e^{j(3x-4y)}$$

$$\bar{\mathbf{E}} = (12\hat{x} + 9\hat{y}) e^{-\alpha \hat{k} \hat{r}} \cdot e^{j\beta \hat{k} \hat{r}} \quad \begin{array}{l} \alpha \hat{k} = \beta \hat{k} = (3, -4, 0) \\ \hat{r} = (x, y, z) \end{array}$$

vi vet att $|\hat{k}| = 1 \Rightarrow \alpha = \beta = \sqrt{3^2 + 4^2} = 5 \Rightarrow \hat{k} = \frac{1}{5}(3, -4, 0)$

vågen utbreder sig åt $(x, y, z) = (3, -4, 0)$.

$$\bar{\mathbf{E}} \cdot \hat{k} = \frac{1}{5}(E_x k_x + E_y k_y) = \frac{1}{5}(12 \cdot 3 - 9 \cdot 4) = 0 \Rightarrow \bar{\mathbf{E}} \perp \hat{k} \Rightarrow$$

Det är en plan våg. Eftersom $\alpha = \beta$, vågen utbreder sig i en ledare.

$$\bar{\mathbf{H}} = \frac{1}{Z} \hat{k} \times \bar{\mathbf{E}} = \frac{1}{Z \cdot 5} \begin{vmatrix} \hat{x} & \hat{y} & \hat{z} \\ 3 & -4 & 0 \\ 12e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} & 9e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} & 0 \end{vmatrix} = \frac{1}{Z \cdot 5} \left(\hat{z} \cdot 75 e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \right) =$$

$$\underline{\underline{\bar{\mathbf{H}} = \frac{15}{Z} e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \hat{z}}} \quad Z = \sqrt{\frac{j\omega\mu}{\sigma}} \quad \gamma = \alpha + j\beta$$

eller från $\nabla \times \bar{\mathbf{E}} = -j\omega\mu \bar{\mathbf{H}}$

$$\bar{\mathbf{H}} = -\frac{1}{j\omega\mu} \begin{vmatrix} \hat{x} & \hat{y} & \hat{z} \\ \frac{\partial}{\partial x} & \frac{\partial}{\partial y} & \frac{\partial}{\partial z} \\ 12e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} & 9e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} & 0 \end{vmatrix} = -\frac{1}{j\omega\mu} \hat{z} \left(9e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \cdot (-3 - j3) - 12e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} (4 + j4) \right)$$

$$= \frac{1}{j\omega\mu} \hat{z} \left((1+j) 27 e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} + (1+j) 48 e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \right) = \frac{(1+j) 75}{j\omega\mu} e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \hat{z}$$

$$\underline{\underline{= \frac{(1-j) 75}{\omega\mu} e^{\gamma \hat{k} \hat{r}} \hat{z}}}$$

Nu ska vi visa att $\frac{15}{Z} = \frac{(1-j)75}{\omega\mu}$

$$\frac{15}{Z} = \left| Z = (1+j) \frac{5}{\sigma} \right. = \frac{15 \sigma}{(1+j) \alpha} = \frac{15 \cdot 50}{(1+j) \cdot 5 \cdot \omega\mu} =$$

$\alpha = \beta = \sqrt{\frac{\omega\mu\sigma}{2}} = 5 \Rightarrow \sigma = \frac{50}{\omega\mu}$

$$= \frac{150}{(1+j)\omega\mu} \cdot \frac{(1-j)}{(1-j)} = \frac{(1-j)150}{(1^2-j^2)\omega\mu} = \frac{(1-j) \cdot 75}{\omega\mu}$$

(4)

B-fältet från en magnetisk dipol:

$$B = \frac{\mu_0 m}{4\pi R^3} (\hat{r} 2\cos\theta + \hat{\theta} \sin\theta)$$

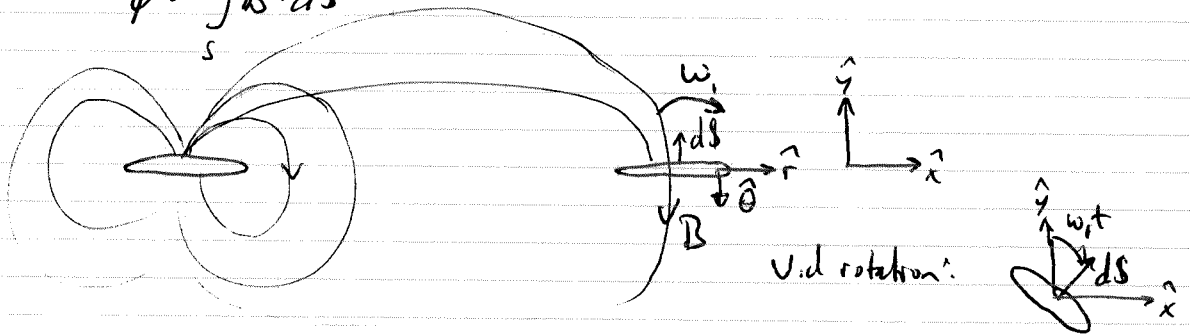
Här har vi $m = I_0 \sin\omega_0 t \cdot \pi a^2$

Fältet från den vänstra slingan på den högra ($\theta = 90^\circ$)

$$B \approx \frac{\mu_0 \pi a^2 I_0 \sin\omega_0 t}{4\pi b^3} \hat{\theta}$$

Antag att B-fältet är konstant i hela den högra slingan.
 Då ligger flödet Φ i slingan.

$$\Phi = \int_S B \cdot dS$$

$$dS = (\hat{x} \sin\omega_0 t + \hat{y} \cos\omega_0 t) dS$$

$$\Phi = - \int_S \frac{\mu_0 \pi a^2 I_0 \sin\omega_0 t}{4\pi b^3} \hat{y} \cdot \hat{y} \cos\omega_0 t dS$$

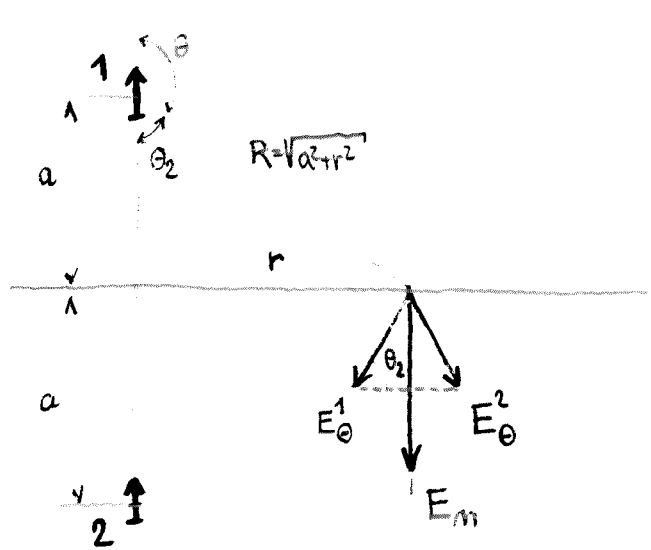
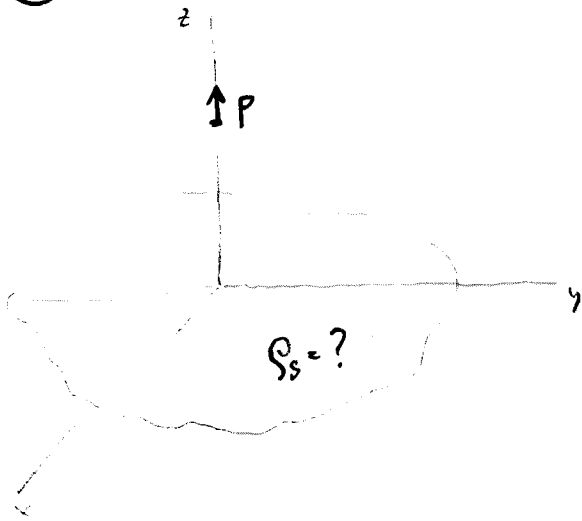
$$\approx - \frac{\mu_0 a^2 I_0 \sin\omega_0 t \cos\omega_0 t}{4b^3} \pi a^2 = - \frac{\mu_0 \pi a^4 I_0 \sin\omega_0 t \cos\omega_0 t}{4b^3}$$

Inducerad spänning $V = - \frac{d\Phi}{dt} = \frac{\mu_0 \pi a^4 I_0}{4b^3} (\omega_0 \cos\omega_0 t \cos\omega_0 t - \omega_0 \sin\omega_0 t \sin\omega_0 t)$

Den inducerade strömmen blir

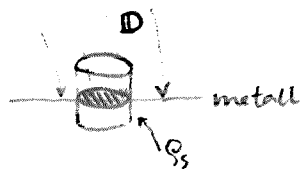
$$I = \frac{V}{R} = \frac{\mu_0 \pi a^4 I_0}{4b^3 R} (\omega_0 \cos\omega_0 t \cos\omega_0 t - \omega_0 \sin\omega_0 t \sin\omega_0 t)$$

⑤ Hertzdipol $\mathbf{p} = \hat{z} p_0 \sin \omega t \rightarrow \bar{\mathbf{p}} = -j p_0$

i vågzonem: $\bar{\mathbf{E}}_{\theta} = j \cdot \frac{\bar{I} dl}{4\pi} \left(\frac{e^{-j\beta R}}{R} \right) z_0 \beta \sin \theta$

från Gauss lag $\oint \mathbf{D} d\mathbf{S} = Q$
 $D_m = \rho_s$

$$\bar{\rho}_e = \bar{D}_m = \epsilon_0 \bar{E}_m = \epsilon_0 \cdot 2 \cdot \sin \theta_2 \bar{\mathbf{E}}_{\theta} \quad \left| \begin{array}{l} \theta_2 = \pi - \theta \\ \sin \theta_2 = \sin \theta \end{array} \right. = \epsilon_0 \cdot 2 \sin \theta \bar{\mathbf{E}}_{\theta} =$$

$$= \epsilon_0 \cdot 2 \cdot \frac{r}{\sqrt{a^2 + r^2}} \cdot j \frac{\bar{I} dl}{4\pi} z_0 \beta \cdot \frac{r}{\sqrt{a^2 + r^2}} \cdot \frac{e^{-j\beta \sqrt{a^2 + r^2}}}{\sqrt{a^2 + r^2}} =$$

$$= j \frac{\epsilon_0 \bar{I} dl}{2\pi} z_0 \beta \frac{r^2 e^{-j\beta \sqrt{a^2 + r^2}}}{(a^2 + r^2)^{3/2}} \quad \left| \begin{array}{l} z_0 = \sqrt{\frac{\mu_0}{\epsilon_0}} \cdot \epsilon_0 \cdot z_0 = \sqrt{\epsilon_0 \mu_0} = \frac{1}{c} \\ \beta = \frac{\omega}{c} \end{array} \right.$$

$$= j \frac{\bar{I} dl}{2\pi} \frac{\omega}{c^2} \frac{r^2 e^{-j\beta \sqrt{a^2 + r^2}}}{(a^2 + r^2)^{3/2}} \quad \left| \bar{\mathbf{p}} = \frac{\bar{I} dl}{j\omega} = -j p_0 \rightarrow \bar{I} dl = \omega \cdot p_0 \right.$$

$$= j \frac{p_0}{2\pi} \frac{\omega^2}{c^2} \frac{r^2 e^{-j\beta \sqrt{a^2 + r^2}}}{(a^2 + r^2)^{3/2}} = \underline{\underline{j \frac{p_0 \cdot \beta^2}{2\pi} \frac{r^2 e^{-j\beta \sqrt{a^2 + r^2}}}{(a^2 + r^2)^{3/2}}}} \quad \left[\frac{C}{m^2} \right]$$